

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 11 Martiu.

Impresiunea cea durerosa, ce facu asuprane impetrit'a ignorare si respingere a propunerilor nationale in diet'a din Pest'a din partea majoritatii nationale maghiare, se mai mari cu descoperirea despre propunerea in clubulu nationalu facuta in „Fed.“, deci cu nerabdare amu asteptatu o deslusire respectiva in „Albin'a“. Acea deslusire, de si numai in atingere facuta, o publicamu aicea, fiinduca oricum dar' ne a mai micioratu durerea, ce concepuseram temendune, cá se nu se verasca o desbinare in sinulu clubulu nationalu, care si asia capat'a o lovitura prin reposarea celor doi conluptatori bravi, despre care cu durere insciintiaramu. „Albin'a“ vorbesce asia:

„A trei'a lovitura, ce se dede clubului, este din partea sororii nostre „Federatiunea“. S'a intemplantu, a buna séma dupa inspiratiunea dela cutare membru alu clubului. Ne cuprinde spaima si fiori, vedindu pre „Federatiunea“ conlucrandu cu contrarii nostri si cu mórtea. E lovitura cu multa animositate. Pretecestele cercate, unulu scosu ex camera caritatis. Scopulu respicatu: nemicirea acestui clubu(!). Fiindu astfelu, nu intielegemu, care ar' fi logic'a si moral'a, tacundu de esactitate, despre carea abia ar' mai poté fi vorba. Acestu atacu ni aduce aminte celea ce se petrecura in diuistic'a romana pre la inceputulu anului 1866. Damu cu socotéla, suntu cu acel'asi indemnu.

In servitiulu sinceru si seriosu alu causei nationale, nu ni potemu permite se urmamn „Fed.“, ce lovesce ecistintia unicei nostre tabere nationale, la alu careia standardu ne-amu ingagiatu din convingere si cu parol'a de onóre, — nu ni potemu permite a discute unilateralmente diferentiele ce dens'a le gasesce (si pare-ni-se le nutresce) in sinulu clubulu nationale. N'ama poté primi asupra-ne responsabilitatea mare pentru atare discussiune, pentru atare placere extraordinaria contrariloru causei romanesci.

Avemu incredere deplina in clubulu nationale, si suntemu convinsi, ca se va reversá lumina preste adevverulu genuinu.“

Din cele de susu ne place a deduce, ca resolutii aparatori ai causei nationale voru face orice sacrificiu in parte spre a ne linisti animile, ca solidaritatea dovedita prin fapta pana acuma e dispusa a primi inca increscamentu, nefiindu in stare nici unu viscolu si nici o furtuna catu de amenintiatória ai mai rari sierele. —

— (Representanti'a Brasiovlui.) In siedinti'a din 9 Martiu, dupa unele amenunte, se ceti protestulu localitatilor urbariali din districtulu Brasiovlui, prin care se respinge desdaunarea de 315 fl. pentru bonificarea magistrului de carcere, precum si resolutiunea reg. min. ung. de interne data numiteloru localitati, care incuviintiéza respingerea de a platí numit'a suma in cass'a cetatii, din cauza, ca la decisiunea respectiva acele localitati nu luara parte. Actele se incredintiara unei comisiuni spre reportare, apoi se alese comisiunea pentru ecsaminarea socoteliloru, in care se afla si d. G. Baritiu, C. Fabricius, Diamandi Manole, Klokner si altii pana la 15.

DD. Baritiu, Puscariu, Diamandi, I. B. Popoviciu, D. Demeter si N. T. Ciurcu dederu o propunere in scrisu, cá pentru crutiarea timpului unu membru la desbaterea unui si aceluiasi obiectu se nu primésca cuventu decatu de dóue ori, ér' alte propunere singurite se se pertracteze numai dupa finirea obiectelor dilei, si nefiindu timpu se se amane pentru siedinti'a viitória. Propunerea se transpune comisiunei insarcinate cu compunerea ordinei lucruriloru.

Se ceti unu reportu dela deputatii brasioveni din Pest'a in caus'a cestiunei calei ferate si se fini cu alegerea unei deputatiuni in persónele d. adv. Fr. de Trauschenfels si Ioane Gótt, cá se lucre la locurile mai inalte in favórea calei ferate. — Pentru alegerea comisiunei contributiunei pe venitu doi membri si doi suplenti se voru da cedule in siedinti'a viitória. Se mai aprobara si unele contracte. —

— Asentarea fetioriloru la linia si la aparatori decurge mereu si in Brasiovu cu rezultatu pe poruncéla. —

Pest'a 2 Martiu 1870.

Domnule Redactoru!

Dupa cum ne arata colónele Gazetei, nu te pré imbuldiescu corespondintiele despre cele ce se intempla in capital'a Ungariei in ceea ce privesce la miscarile inteligentiei romane de aici in cause nationale —, din caus'a acést'a, de si cuprinsu cu alte multe afaceri, mi-amu tienutu de datoria patriotica a-ti face cunoscutu unu evenimentu, care poté va face epoca in anele vietiei nostre nationale!

Tandem aliquando i a succesu si inteligentiei romane de aici a se intruni intr'o conferintia pentru a se consultá in privinti'a unui inceputu seriosu si regulatu pentru realizarea ideei unei academii, — vruiu se dicu unui teatru nationalu!

De candu totu strigi dta in Gazeta, indemni si provoci, ba faci si sacrificia pentru infiintarea unei academii de drepturi! si luca nu s'a afluatu indemnata inteligentia romana de aici a-ti veni intr'ajutoriu ne cum intr'unu modu promitiatoriu de rezultatu, dá nici catu de pucinu! si éca! catée i a batutu la urechi seducatori'a parol'a de di: „teatru nationalu“, indata s'a reculesu si s'a apucatu de lucru cu atat'a zel, incatu trebuie se credi, ca nu va trece unu anu si noi vomu avé teatru nationalu, vomu avé totu ce ni mai lipsea pentru de a ajunge culmea fericirii nationale!

Cineva, scriendu poté una piesa teatrale, comedia ori drama*), desfetanduse in fetulu seu celu frumosu a venitu la convingere, ca nu e folosu si nu aduce nici o placere a scrie piese teatrale romanesci, déca nu le poti dá viétia pre o scena romanésca! si inca vrendu ne vrendu merse mai de parte si se nascu in elu „ide'a teatrului nationalu“. Asia mi intipuisemu eu, ca s'a nascutu ide'a teatrului nationalu. — Ide'a acést'a capet'a aripi, sburá in tóte partile locuite de romani si acestia insetati de o placere asia sublime strigara cu una gura: teatru nationalu! teatru nationalu si nemica alta ér' materi'a de conversare, intre inteligentii (teneri) romani, si de scriere, in foile redigate (éra) de (teneri) romani!

Acestui boldu firescu nu putura resiste nici intielépt'a inteligentia din Pest'a si cu neobositulu anteluptatoriu alu causeroru nationali in frunte se intrunira in conferintia din 28/16 Febr.!

*) De cate ori s'a intemplantu ca din incidente mici s'au facutu lucruri mari??

Constituinduse conferintia luá cuventulu cunoscutulu ablegatu dietalu din Temisiór'a Misiciu, si dechiarandu, ca nu crede, ca este vreunu romanu, care se fia contrariu seu se nu dorésca infiintarea unui teatru nationalu, inteligentia tenera adunata in numeru mare a eruptu in „se traiésca“ entusiastice*) si cu acést'a sórtea teatrului nationalu a fostu decisa! nime nu a mai cutediatu a redicá glasu in contra, baremu cu unu: „ei bine — da vedi ca ast'a, — da vedi ca ceea“, ci s'a trecut la discussiunea modului, cum se se faca inceputulu seriosu si regulatu pentru realizarea ideei sublime! S'a osmisu unu comitetu de 5 membri, cari se pregatésca program'a procederei intru realizarea acestei idee, care preste 14 dile va referá conferintiei, ce se va intruni éra.

Sum de acordu cu d. Misiciu in tóta puterea cuventului si nu me miru nici decatu de entusiasmulu, ce au produsu cuvintele lui in inteligentia adunata, ba nu numai sum de acordu, ci eu asiu dorí si mai multu, asiu dorí, ca nu unu teatru, ci mai multe se avemu, cá in totu orasiulu locuitu — ba si pre sate mai mari se se aiedice teatre romanesci, — ce felu? ba déca este a dorí numai fara de a cugeta, ca póte-se ori ba, eu asiu dorí, cá romanii nostri economi se ajunga una astfelu de stare buna spirituale, catu se poti face din fiacare consiliariasiu, éra materiale atatu de asigurata, catu se póta merge la campu la lucru totu cu carutia cu patru cai — cá se nu se ostenésca cu mersulu inainte de a se apuca de lucrulu celu greu de campu! Aceste si mai multe asiu dorí eu pentru romani, déca dorirea ar' fi de ajunsu pentru a poté fi romanu bunu, nationalistu mare si pentru de a scapá se nu me numeru intre aceia, despre cari dice poetulu in Nr. 7 alu „Familiei“, ca nu suntu vrednici a traii, — ba asiu da bucuros si cate unu banu, numai se sciu, ca prin banii astfelu adunati s'ar ajunge tóte acele ce dorescu! —

Se me erte inse inteligentia romana adunata in conferintia din 20 Februaru, déca -mi esprimu indoiél'a despre potintia infiintarii unui teatru nationalu in timpul de facia! prin urmare dara eu voiu fi silitu a-mi trage totu succursulu dela una intreprindere, despre a carei realizare eu cu totulu me indoiescu. Cu catu e mai imbucuratori pentru totu romanulu, candu vede, ca se intrunescu fratii cu unu cugetu a lucrá pentru inaintarea fericirii nationale, — ce, dorere, asia raru se intempla — cu atat'a e mai superatori de alta parte, ca intrunirea la una comuna conlucrare se intempla in cause si in intrebari numai folositorie inse nu si primu necesarie!

Inainte de tóte trebuie se ne castigamu de cele necesarie — si de aceste la noi suntu legionu! apoi de cele folositorie si in urma numai de cele jucunde! Regretu, Dle Redactoru, din anima de ce acei barbati zelosi, caror'a li a succesu a intruni inteligentia romana pentru conlucrare la ajungerea unui scopu numai folositoriu, nu le succede, séu de ce nu se adopera a intruni inteligentia romana spre ajungerea altoru scopuri mai necesarie si mai usioru de realizatu?

De ce nu ne intrunimu in societati de lectura, de conversare? de ce nu se intrunescu tenerii in societati, in cari se se produca si se se deprinda in musica atatu vocale, catu si instrumentale? de ce nu declaméza, de ce nu producu piese teatrale mai mici in cortele private? unde ei se invetie a se purtá pre scena — pre care au se pasiésca, finindu cursulu studiiloru! Pentru ce nu ne intrunimu a aduná bani pentru intemeierea de scoli poporale, de midiu-locu si mai inalte, de cari din urma nu avemu nici un'a! si care dicu mai multu ar' contribui intru redicarea, sustinerea si latirea spiritului nationalu — potendu acurge la ele din tóte partile locuite

*) La unii le place a scrie „frenetice“. Cu tóte, ca aici s'ar potriví acést'a espresiune, eu inse nu amu intrebuintiatu-o, pentruca mi uritu de ea.

de romani, — decatu unu teatru alu carui folosu numai locuitorii din orasiulu, unde ar' fi teatrulu, — séu celu pucinu aceia, prin a caroru orasie ar' pribegi societatile teatrale, ar' poté sei iè folosu. — Scimu fara de acea, ca poporul de pe sate nici la natiunile cele mai culte nu multu se intereséza de teatru, pre care nici ca lu numesce altfelu decatu „comedia“.

Se vedemu cá se ne castigamu anteiu cele necesarie, apoi se vedemu de cele desfatatorie.

Da haid' se lasamu, ca infiintierea unui teatru nationalu e o necesitate pentru natiunea romana, vine intrebarea, ca dupa impregiarile nóstre locali si starea nóstra materiale este de speratu, ca in celu mai de aprópe timpu se se póta realisá acést'a dorire a nóstra? Eu dicu ca nu. Eu ce e dreptu nu sciu, ce va decide conferinti'a venitória in privinti'a teatrului, ca adica se se lucespre intemeierea unui edificiu teatralu in óre care orasiu locuitu de romani mai numerosi; — ori ca numai formarea unei séu a mai multoru societati teatrale resp. educarea si formarea de actori si actrice - si va luà de scopu?

Fia cum va fi, de si nu m'amu cuprinsu cu astfelu de lucruri pana acuma, totusi cutediu a dice, ca la una intreprindere cá acést'a, ori care din dóue, trebuie bani multi, nu numai cativa, trebuie atati'a bani cati nu au potutu aduná romanii pana acuma pentru tóte intreprinderile loru, cari s'au pusu in lucrare prin intruniri séu colecte! Si déca nu amu potutu aduná pentru scopuri necesarie, cum putemu sperá acum, ca vomu aduná pentru unu scopu folositoriu, folositoriu numai pre departe la totu, éra mai aprópe numai la unii! proprie numai la clas'a cea mai mica a natiunei nóstre! Le amu poté noi face cu cele 40.000 fl. ai Asociatiunei transilvane si nu sciu cate (pre chartia) ale Asociatiunei aradane? Nemica tóta! si dieu multu a trebuitu pana s'au adunatu acei bani! Se luamu apoi, ca ómenii s'au si cam saturatu de confeririile cele multe spre scopuri, din cari multe nu se au realizatu si banii totu s'au dusu pre aici incolo, se voru teme, ca ér' voru patí asia! si multi nu voru contribui. E de lipsa dara cá se cumpanimu bine caus'a acést'a, se tienemu inaintea ochiloru: quid quid agis prudenter age et respice finem! se ne ferimu a face unu fiasco, cá unulu care inca nu a facutu nici una natiune! — Mai bine se asteptamu timpuri mai bune!

Apó déca chiaru venimu se ne desfatamu in productiuni teatrale romanesci — haid' se ne intr'unimu se adunamu bani pentru a poté garantá societatiilor teatrale din Romani'a, cari voru a ne cercetá, cá aceste se se produca candu intr'unu, candu intr'altu orasiu romanescu! finduca scimu, ca fara una altfelu de garantare societatile teatrale romane nu vinu la noi, ca sciu, ca publiculu romanescu din respectivele orasie — fara a'lu deoblegá de timpuriu — nu ajunge a remunerá de ajunsu fatigieile numiteloru societati.

Fia cá eu se me insielu! — se dè Ddieu! inse eu me temu, ca alergamu dupa lucruri, cari nu le potemu ajunge, si negligemu ceea ce mai usioru amu poté si ar' trebui se grigimu! si se cultivamu! — — — Dixi.

Absolutismu constitutionalu (maghiarisatoriu).

In tómn'a anului 1867, candu s'au facutu primele denumiri oficióse la cartile funduari in Transilvani'a — si deosebitu la directiunea acestora, — amu cetitu in foile oficióse, ca la acést'a se voru aplica doi concipisti cu rangu de comisari supremi si anume unu unguru si unu romanu, celu pucinu astfelu érá planulu ministeriului de justitia, — dara a fostu numai planu, ca-ci in realitate s'a intemplantu altcum, — de órace concipistulu romanu nici pana astadi nu si-a ocupatu locul, — nu ca-ci directiunea s'a ingrigitu de timpuriu de acést'a, — si locul ce pe dreptu competea romaniloru s'a suplinitu prin domniurum urmatoriu:

a) Comisarii supremi: Horony György si Bodányi Sándor.

b) Comisarii: Toth Samu, Karika Pál, Kallay Lajos, Várföldy Ferencz, Molnár István si Skalla Jozsef.

c) Actuari I. clase: Pápai Lajos, Kelemen Lajos, Hesz János, Podhajeczky Besarion si Tornya Lajos.

d) Actuari a II. clase: Kolozsvári Jozsef, Gegő

Jozsef, Kozma Imre, Gállfy Ferencz si Scholtész Henrik.

e) Practicantisalarisati: Bartha András, Gracza György, Kabos Dezsó si Bartha István.

Acesta e personalulu presentu — alu directiunei cartii funduari pentru Transilvani'a.

Acést'a inregistrare de nume o facu numai pentru aceea, cá se se convinga publiculu romanu — despre adeverat'a stare a lucrului, — se védia romanimea intréga, **cum pricepu ungurii** egal'a indreptatire, si cum respectéza ei pe o natiune, in a carei patrie traiescu; acuma se póte publiculu romanu convinge, ca suntemu fórté bine reprezentati si la institutu cartiloru funduari, — si acestia suntu acei oficiali, cari se ingrigescu de prosperari'a binelui si viitoriului nostru, — pentrucu prin acestia se revidéza operatele facute prin comisiuni — pe sém'a nóstra, pe sém'a romaniloru — in limb'a — maghiara. — Bucurative romaniloru! si mai fiti inca si de aici incolo nepasatori; — bucurate poporu romanu, ca directiunea cartiloru funduari din Clusiu se ingrigescu cu scumpatate de viitoriulu teu. — Scrieti romaniloru adrese de incredere, plicative genunchiulu inaintea ministeriului ungurescu, — cum s'a ingrigitu de parintesce de viitoriulu vostru.

Acesti oficiali cea mai mare parte suntu tramisi din Ungari'a, cá sub Bach — cehii, polonii si nemtii, — éra cei nascuti din patria: — romanii locuitori vechi ai acestei scumpe Transilvani'a suntu ignorati cu totulu, ca-ci si denumirile ce s'au facutu séu intemplantu pe sub mana, — nici odata n'amu veditu escriere de concursu la atari posturi, — denique suntemu in era absolutistica constitutionale si prin sate.

Domnule Redactoru! In Nr. 6 alu multu pret. diuariu „Gazet'a Trans.“, unde amu scrisu, ca oficiali aplicati la institutu cartiloru funduari au strinsa datorintia a pregati protocoalele in acea limba, in care poftesce posesorulu, -mi puneti intrebarea, ca protocoalele comunali in ce limba se voru scrie? — E dreptu, ca instructiunea despre acést'a tace, — dara eu asia credu dupa parerea mea, cá in limb'a comunei, — avendu acést'a dreptu, cá oricare posesoriu singulariu a-si alege acést'a. Ce se atinge de abusuri dupa promisiunea -mi facuta vinu a inregistra vreo cateva intemplate in comitatulu Clusiuului, — de care si astadi se mai facu din partea fratiloru nostri maghiari.

Pe campia, de -mi aducu bine aminte, in Teac'a unu comisariu supremu, — domnu Grigorie Vitézu lu numesce „Fegyverneki“ unu barbatu . . . si fudulu — venitu din atare pusta de ale Ungariei — pelanga acea ca-si arogá titulu de mari'a ta dela supusii sei, cu acestia érá severu, si deosebi pe romani nu i potea suferi. — Din nenorocire unu june romanu venindu sub dsa, acesta in comunele impartite lui, cá conducatoriului de comisiune, a indresnitu a lucra romanescu, — pentru aceea mari'a sa „Fegyverneki“ la persecutatu si amenintiatu cu redicarea din postu, — si nici ca au avutu odihn'a bietulu june romanu, pana ce in fine s'a rugatu selu iè — la protocolu, — cerendu licentia de 48 óre, cá se mérga pana la directiune la Clusiu, — ce i s'a negatu; — la acést'a junele a respunsu: — eu ori cum me ducu, — si protocolulu luat falsu, ca junele abdice de oficiu — nu l'a subscrisu, — dara pana ce junele romanu ar' fi ajunsu la Clusiu, relatiunea falsa a dlui comisariu supremu, ca junele au abdisu, la intrecutu. — Asta a fostu fórté bine primita la directiune, — se vede ca lucrulu a fostu calculatu, — ca-ci numai decatu in diu'a, candu au sositu relati'a, s'a si denumitu in locul romanului **unu unguru**, si candu acesta s'a infaciosiatu la directie, planganduse contra persecutiunei, dlui „Fegyverneki“, fù nebagatu in séma si indrumatu. — Astfelu se intemplantu cu romanii, Dle Redactoru. — Apoi mai facutau dlu acesta si alte mai multe, lasu se respunda la celealalte dlu Grigoriu Vitézu posesorulu din Teac'a, care ar' poté servi publicitatiei, cu mai multe alte abusuri interesante.

Ca maghiarii aplicati la cartile funduari néga posesoriloru romani a le scrie protocoalele in limb'a romana, documentéza casulu urmatoriu:

Domnulu preotu din Feiurdu Cosma infaciosianduse la autenticarea protocoalor funduari in Apahid'a — a pretinsu dela conducatoriulu Papay Lajos se i scrie protocolulu romanescu. — Acesta inse i a negatu cererea — indrumandulu la directiune. Dlu preotu a-si facutu acést'a, dara éca ce resultatu a primitu dela d. directoru: Pentru ce poftesci acést'a, candu limb'a romana nu are nici unu viitoriu (miért kívánja azt, mikor már az oláh nyelvnek semmi jövője sincs) dara, de cumva stai pe langa propusulu dtale, ada membrii comitetului comunalu la Clusiu pe spesele dtale pentru a poté autentica si subscire protocolulu, — atuncea se fia. — Ca dlu parinte, ce a facutu, nu sciu.

Lucruri ne mai pomenite, Dle Redactoru! cu ce ura si antipathia suntu acestia catra tofu ce e romanu, facundu spese si neplaceri romaniloru, — numai cá se le póta scurta drepturile*).

Oficialiloru romani nu li este erstatu a scrie nici o epistola oficiósa cutarei comune romane in limb'a nóstra, pentru ca dnii cei mari oserbandu acést'a — le apuca, le rumpu in bucati — indrumandui la limb'a oficiósa a lui Árpád si Attila**). — La protocoale satesci!)

De aicea se póte oserba starea cea trista a romaniloru ardeleni, se potu vedé nedreptatile unguriloru — atatu de leali, — precum si suferintiele romaniloru atatu de umiliti, despoiati, ignorati si maltratati, — de aicea se vede evidentu dreptulu lui Pista.

Cu alta ocaziune voiu mai reveni la obiectu. Comitatulu Solnocului infer. 20 Febr. 1870.

Horia.

De langa **Somesiu** 3 Martiu 1870.

Domnule Redactoru!

Amu asteptatu cu nerabdare **pertractarea** bugetului ministeriului de cultu si invetiamentu, se vedemu nu cumva se voru uita de acolo unele pusetiuni, la cari noi romanii chiaru si dupa art. 44 din 1868 avemu dreptu.

Venindune a mana foile ce contienu aceleasi pertractari cu mahnire vedemu, ca temerea nu ne a fostu nefundata, pentrucu de si § 18 din aceea lege demanda si asecuréza aredicarea unei catedre pentru limba si literatura la tóte scólele superióre (intre cari se tienu si academiile) unde suntu ascultatori de diferite limbe, totusi nu vedemu nicairi in bugetu cá se se fi ingrigitu si pentru aredicarea unei catedre pentru limb'a romana, celu pucinu la academi'a din Clusiu si Sibiu, unde o parte insemnata a ascultatoriloru de drepturi o facu romanii.

Ce e caus'a de deputatii romani inca nu au adusu la tapetu erórea séu ignorarea asta?

I au asecuratu dóra domnulu ministru, ca li se va da adiutoriul si romaniloru pentru infiintierea **unei academii romane**, ori ce?

De s'au simtitu candva necesitatea infiintierii unei academii de drepturi, de securu acuma din di in di vine intrebarea mai ardiétoria.

Spre dovedire amu de a pomeni numai impregiararea, ca in tómn'a trecuta mai multi juristi din Sibiu au venitu la Clusiu spre a invetia pre langa drepturi si limb'a maghiara, inse ce se vedi, in locu se fia sprijoniti si adiutorati, **corpulu** profesoralu a decisu a nu examina pe nimene, decatu in limb'a maghiara. Finea va fi, ca mai multi insi capatandu calcule debile, voru fi siliti a parasi academi'a.

*) § 6 din art. de lege XLIV impune oficialiloru a se folosi de limb'a comuneloru si a privatiloru in coatingerile loru. Éca si anarchi'a pentru maghiarisare. — R.

**) Cei ce i au alesu si i au tramisu cá atari, fara a respecta indreptatirea romaniloru, aceia pórtavina in fondu. Memorialulu se adune date cá aceste atatu de pipaitu doveditória, ca cu sila dau a ne maghiarisa, plesindule in faci'a celoru, ce néga acést'a si cari dicu, ca suntemu egalu indreptatiti, pe candu in fapta suntemu respinsi de petutindeni fara catu de pucinu respectu. Difficile est dehinc satyram non scribere. — R.

Vedindu aceste, ne aducem aminte de be-
tranulu profesor si directoru Dr. Müller din Si-
biiu, care la anii 1852—7 pentru maghiarii si ro-
manii, ce nu scieau limb'a germana, apoi atatu la
revocarile preste anu, catu si la ecsaminele seme-
strale ecsaminá atatu in limb'a romana catu si in
cea maghiara de si atunci traieamu sub absolutismu.

Vomu vedé, cum va procede domnulu ministru
de cultu si invetiamentu si cu denumirea profesorului
in locul vacantu la academi'a din Clusiu?

Cu totu dreptulu amu puté pretinde, cá se se
denumésca acum dupa multe **dieci** de ani si unu
romanu, ca-ce, precum suntemu informati, la cate-
dra vacanta au concuratu si individi romani, cari
au tóte calificatiunile, de aceia, cari studiandu in
gimnasie maghiare (in Clusiu) au fostu in tóte cla-
sele eminens primus, prin urmare nimene nu póte
afirma, ca a capatatu calcule bune prin protectia,
afara de aceea au depusu si doctoratulu in drepturi,
apoi purtarea si sciintiele densului inca potu riva-
lisa cu a altoru concurrenti.

Inse mi frica, ca si cu ocaziunea asta protectia
va fi datória de tonu, precum s'a si facutu po-
menire in o foia din Clusiu.

Noi inse tragemu atentiunea inaltului mini-
steriu de culte, cá se fia cu mai multa ecuitate fia-
cia cu noi romanii, si la catedrele acele, unde con-
curéza si romani calificati, estia se nu se delature
asia usioru, ca-ci la acele multe mii de fl., cari se
speséza pe academi, si noi romanii concuramu a-
maru, apoi bietii ascultatori baremu atata man-
gaiere se aiba. —
D.

Dela diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 2 Martiu a fostu cea mai sco-
motósa. Deocamdata o republicamu dupa „Alb.“:

„Acésta siedintia a fostu — fara indoieála, un'a
din cele mai agitate in totu periodulu presente, si
caus'a a fostu éra iritatieuna si contrastulu natio-
nale. Ni pare reu, ca angustatiunea spatiului nu
ni értá se o descriemu din firu in peru, ci suntemu
constrinsi a i face unu sumariu fórté scurtu.

Deschidend'o presiedintele Somsich la 10 óre,
dupa autenticarea protocolului si unele interpela-
tiuni, intre cari un'a a croatului Kraljevich in ce-
stiunea drumului de feru fumanu — in limb'a
croata, se trece la ordinea dilei, continuanduse des-
baterea speciale a bugetului ministrului pentru in-
structiunea publica.

Se primesce la propunerea lui G. Várady, cá
dotatiunea preliminarata pentru „Theresianum“ din
Vien'a se se folosésca de aici nainte in tíera, éra
Theresianulu in Sibiiu se se reorganizeze: asisderia
se primesce la propunerea lui Sig. Papu, cá spre-
siunea de „pamentu sasescu“ pretotindenea se se
inlocuiesca cu „fondulu regiu“.

E. Simonyi cere a se indrumá ministrulu, cá
se propuna unu proiectu de lege pentru pensio-
narea autoriloru seraci din patria. Si acést'a se
primesce.

La „museulu nationale“ Pulszky cere urcarea
unoru rubrice si este aplaudatu, macar ca min. de
finantia strimbá din gura. Propunerile lui Pulszky
se dau comisiunei finantiarie se-si dè parere.

Dr. Miletics cere cá in locu de „museulu na-
tionale maghiare“, se se dica „museulu tieriei“. Nu
se primesce. — Se trece la altu titlu.

Dr. Hodosiu cere pentru asociatiunile ro-
mane literarie din Transilvani'a si din Aradu o
subventiune de cate 5000 fl. Dar' la motivarea
acestei propuneri se servese de argumente pre catu
se póte de monstratórie pentru maiortatea maghiara
a casei. Dice ca dupa esperiintiele din dilele tre-
cute, candu tóte propunerile romaniloru, sub dife-
rite preteceste se respinsera, nu mai are nici o spe-
rantia; constata, ca duii maghiari tóte votéza pen-
tru scopuri specifice maghiari, éra pentru celelalte
nationalitati mai nimica; inse — aici povestese o
istoria a unui procesu intre unu tieranu romanu din
Siri'a si intre proprietariulu maghiaru Bohus, pre
care procesu perdiendulu tieranulu, candu a intie-
lesu acést'a dela avocatulu seu, in locu se se vaiere,
a respunsu: „cu atat'a mai reu de Bohus!“ (Irita-
tiune nespusa, sgomotu generalu.)

Min. br. Eötvös cu mare iritatieuna se incérca
a dovedi, ca Hodosiu defeliu n'are cuventu, ca pen-
tru scopuri specifice maghiare mai nemic'a nu s'a
votatu, ci tóte pentru scopuri comune; si museulu,
si scól'a de opera si cate tóte institute suntu in
generalu comune. Respinge deci cu indignatiune
insinuatiunile neintemeiate ale lui Hodosiu (aplause
mari).

C. Tisza cu indatinat'a lui rabulistica néga
tóte afirmatiunile lui Hodosiu, dice, ca acést'a din

adinsu a falsificatu datele, pentru a poté face in-
criminari ungoriloru, si apoi se pune a reincriminá
pre deputatii nationali, mergundu pana a li dice,
ca nu dovedescu iubire de patria, candu vorbescu
totu de natiuni nemaghiare.

E. Simonyi (din stang'a estrema), se multi-
mesce cu cele dise contra atacuriloru lui Hodosiu,
totusi sprijinesce cererea lui, dar' sub alta forma,
adica cá se se voteze ministrului o suma pentru
impartirea proportionata intre societatile literarie de
prin diferitele parti.

Babesi se incérca a stemperá foculu si
pentru unu timpu i succede. Elu concede, ca Eötvös
are intru atat'a dreptu, ca si la universitate, si pre
la academi si in gimnasie invétia nu numai junii
maghiari, ci si de alte nationalitati; dar' tocmai
asia este adevératu, ca universitatea si mai tóte a-
cademiile de dreptu, éra din 167 de gimnasie 150
au caracterulu si limb'a eschisivu maghiara, si in
acésta privintia are cuventu Hodosiu, si duii ma-
ghiaru fia buni si inchipuiesca-se pe sine in starea
de astadi a romaniloru, recugete, cum respinsera ei
propunerile deputatiloru romani, si voru pricepe,
ca este cauza de amaratiune. Ce ajunge, candu
totu vorbimu si de o parte si de alt'a de solidari-
tatea naturale intre natiunea maghiara si romana,
candu prin fapte dovedimu contrariulu. Guvernulu
si legislatiunea maghiara nici atat'a n'a facutu pen-
tru romani catu facuse regimulu strainu din Vien'a
(miscare). Patri'a acést'a este chiaru asia a roma-
nului, cá si a maghiarului, dar' romanului in vi-
ti'a publica i se dá numai partea din sarcinele co-
mune. Romanii se numescu natiune, pentru ca se
sentu a fi natiune, chiaru cá si maghiarii. Se fimu
deci drepti si toleranti unii catra altii si se pri-
mimu propunerea lui Hodosiu.

Mai sprijinira pe Hodosiu Miletics si Borlea,
estu din urma anume isbindu cu tóta agerimea in
frasele ministrului Eötvös si ale lui Tisza si spu-
nendu, ca din tóte mesurile loru se vede ghia'a
maghiarismului.

Contra lui Hodosiu se mai scolara inca altii,
anume dlu Csernátoni tremurandu de mania; vorbi
contra pretensiuniloru, si amerintiariloru unoru de-
putatii nationali. Jókay fece nóua propunere dife-
ritória de a lui Simonyi intr'atat'a, ca cere a se dá
ministrului unu creditu pentru sprijinirea societati-
loru de cultura, dupa cum le va aflá demne de
sprijinire (!).

Slovaculu Paulini-Tóth facia cu propunerea lui
Jókay -si retrase propunerea sa pentru unu ajuto-
riu pre sém'a asociatiunei „Matica slovenska“. Dar'
cu tóte acestea connationalulu seu Kvastay lu atacá
uritu si denunciá pre „Matica sl.“ de o insocire
politica periculósa, carea nu merita ajutoriu.

In fine se fece votare si tóte trele propunerile
romanu in minoritate. Ministrii toti se scolara pen-
tru alu lui Jókay, totusi si acél'a cadu cu 101
voturi contra 84. Astfeliu se refusá orice ajutoriu
societatiloru literarie.

Fiindu timpulu naintatu, siedinti'a se redica
la 2¹/₂ óre. —

In siedinti'a din 3 Martiu se mai desbatu par-
tea titl. scopuri de cultura si erogate straordinaria,
preliminate cu 43.400, si acoperirea cu 55.580 fl.
si se primira. Dupa acésta se procede la bugetulu
ministeriului de justitia.

Dan. Irányi imputa ministrului o lenevire ne-
ertata in privintia lucrariloru codificatiunei, o lipsa
de tactu la denumirile judecatoriloru si nedreptate
in esecutiva. (Cu tóte acestea cumca a denumitu
mai numai totu maghiari si inca boieranasi, multi
fara calificatiuni, respingundu pe cei de alte natio-
nalitati mai apti, n'a disu, n'a avutu nici elu
anima de asia.) Oratorulu aduce cá documentu fi-
nale é' caus'a cea cunoscuta a lui Bözörményi,
care murise in temnitia, si nu primesce bugetulu cá
base la desbatere speciale. Bujanovich provóca pre
min., cá se prelucreze o lege penale si comerciale,
ca suntu fórté urgentu de lipsa. Mátyus tiene in-
stitutiunea procuroriloru de statu periculósa, dus-
mana libertatii si in contra legeri, aratandu-si do-
rinti'a cá se se desfiintieze. Perczel ii combate
dicundu. ca nu prin recriminatiuni, ci prin activi-
tate se póte castigá reforma giudiciale. Gonda nu
primesce bugetulu, Latinovics dá.

Ios. Hodosiu propune infiantarea unei comi-
siuni nedependinte pentru codificatiune. Ghiczu inca
ocaresce balmasial'a justitiei din Ungari'a, dicundu,
ca e destulu de rea, inse respingundu votarea pre-
liminariului si justiti'a cea rea inca va apune. Pre-
siedintele si dechiara desbaterea generale inchiaita
si se primesce preliminariulu cá base la desbaterea
speciala inchianduse siedinti'a. —

AUSTRO-UNGARIA. Vien'a. Nici unu
pasu inainte nu fach inca min. cislaitanu spre im-
pacare. Totulu ce misca se concentra la ingradi-
rea cu puteri fisice de aperare.

In cas'a domniloru siedinti'a din 4 Martiu
puse min. de interne voturile dieteloru privitória la
alegerile directe pentru senatulu imperialu pe més'a
verde, pentruca acésta li mai aminte, cá se-si asi-
gure centralisarea cu stirbarea autonomiei, pe catu
se póte. Min. presiedinte respunde apoi la inter-
pelatiunea facuta, cumca nesecuritatea publica ar'
cresce si pe sate, reportandu, ca regimulu a si
aplicatu cea mai incordata atentiune la vindecarea
reului acestuia.

Ma in Boemi'a a emisu si ordinatiuni spe-
ciale, s'a inmultitu gendarmeri'a si se va mai in-
multí. Regularea legala a escortariloru cu pasu
de góna sta sub pertractarea constitutionale si pro-
iectulu organizatiunei gendarmeriei inca se va pro-
pune la pertractare in decursulu sesiunei acesteia.
Se mai primira o multime de proiecte de legi ce-
tite una dupa alta fara reflexiune, cá misce baga-
tele inaintea domniloru, cu tóte ca érá intre ele si
legile pentru ficsarea dotatiunei statului curtii pe
10 ani, continuarea contingentulu de reeruti pen-
tru 1870, modificarea titliloru de deosebite datorii
din datorii generale a statului, si au invetiatu dela
maghiari cá se redice si ei interesele pentru intar-
diarea cu depurarea contributiuniloru directe, pre-
cum si introducerea de mónete nóua.

In 5 in cas'a deputatiloru senatului imperialu
propuse min. de finantia unu preliminaru de bu-
getu modificatu din partea consiliului min. si unu
proiectu pentru a se aplacidá imprumutulu de
 premia pentru comisiunea regularei Dunarei. Se
mai primi legea pentru contributiunea pe venitu,
dar' inse polonii au votatu toti contra, pentruca
obiectulu contributiunei vreu a'lu avé pentru diet'a
sa. Apoi se desbatu caus'a urmaririi cu pasu de
góna, dar' cu spelele fonduriloru provinciale, nu cu
spelele fonduriloru imperiale, nu cu midiolócele
imperiale, ceea ce polonii é' nu voru primí, se fia
si escortati pe pung'a sa propria. —

BOEMI'A. Dupa cuprinsulu declaratiunei lui
Rieger si alui Sladkovsky catra br. Koller guber-
natorulu Boemiei asupra invitatiunei min. Giskra
pentru invoieála, cechii n'au respinsu pertractarile,
din contra au dechiaratu: „ca opulu impacarei, care
din di in di se face totu mai cu anevóia se póte
face, nu prin barbati de acuma Giskra, Hasner, ci
numai prin barbati de statu obiectivi, impartiali si
cari se insuffe incredere natiunei cehice, insestrati
cu fórté multa buna vointia, cu patientia si dura-
bilitate sacrificatória si nici decum fara binevoitó-
ri'a intrevenitiune a corónei, in care inainte de tóte
-si pune sperantiele sale natiunea nóstra, si la a-
césta se se inviteze toti factorii politici de influin-
tia ai tieriloru de coróna boemice cá se conlucre.“
Asta pretindu boemii pentru invoieála, respicandu-si
convingerea — totu intr'acelasi actu — demna de
imitatu: „cumca unu ministeriu, care in memo-
randulu seu a esprimatu convingeri si tendintie, ce
nu le putea primí slavii Austriei fara cea mai pro-
funda durere si cea mai simtibila vatamare a sim-
tiemintelor de adorintia, dovedite cu sacrificia atatu
de dese pentru monarchu si imperiu, unu
ministeriu, care impetritu (rom. incanitu) inca si
astadi tiene la normele constitutiunei facute fara
conlucrarea intregi natiuni boeme si care tocma a-
cum dechiara, ca absolutu nu se póte aplanu la-
cun'a intre constitutiune si intre declaratiunea
boema, e preste putintia, cá se fia inspiratu de do-
rintie sincere de a trage o punte preste acea la-
cuna.“ Dr. Fischhof si Wieser, chiaru de va mai
si urma vrennu ministeriu de aristocrati conserva-
tivi, totu voru trebui se vina la rondu cá totum
facu pentru invoieála popóreloru austriace, pe basea
libera, cari voru forma unu ministeriu liberu, com-
pusu din tóte natiunile Austriei, cum dise „Osten“,
care singuru va fi in stare a sustiené in perpetui-
tate invoieála intre popóre. —

Din desbaterile comisiunei senatului imperiale
scimu acum, ca gen. br. Rodich a fostu de catra
imperatulu chiamatu si imputeritu in Dalmati'a. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Cam deodata cu diet'a Ungariei
se votá si aici bugetulu min. de cultu si instruc-
tiune; inse succésu e opusu. Pre candu maiori-
tatea maghiara dede vóia min. a folosi pentru
„scopulu culturei loru, catu va aflá cu
cale“, milióne lei, pe atunci abia succese d. V.

A. Urechia a opri reducerile pornite in bugetulu resp., care dela 1864 a scadiutu la cifra cea mai mica. Parenise, ca camer'a Romaniei nu e nici pe departe insuflita de zelulu culturai nationale romane, cum dovedi camer'a maghiara pentru maghiarismu, ca-ce pentru celelalte nationalitati nici vreau se scia, ca ecsistu. Óre timpulu nu va cumpani odata aceste contraste?! —

Pentru teatru din Bucuresci s'a facutu provisiune; ar' fi fostu inse cu scopu, cá statulu se subventioneze o societate, cá se póta mai usioru mi-gra si prin provinciile departate de Bucuresci totu in interesulu romanismului, si inca cu indetorire a face asemeni excursiuni pe totu anulu celu pucinu una data. — Teatrulu dela Iasi nu aflá decatu 18 deputati partinitori. —

In 23 se facu interpelare guvernului, pentru ce primesce la licitarea pamenturilor in Cahulu si Bolgradu pre evrei in contra statutelu colonistiloru. Dupa desbatere infocata se propune trecere ér' la ordinea dilei, cu atata, cá guvernulu se aplice legile tierai oprindu pre evrei dela arendari; inse min. Golescu nu vrú, si asia cu votisare se trecu la simpla ordinea dilei. Ce va se fia si acésta? —

In 24 Februaru s'a luat in considerare proiectulu pentru contingentulu de recruiti 16 mii, inse ne fiindu camer'a la numeru votarea urmá in 25. —

Dela 1 Maiu armat'a ér' va merge la tabera. Al. Cuza alesu deputatu in Mehedinti, respunde la invitare, ca prin posta va face cunoscuta domniésc'a sa cugetare.

Intr'aceea municipalitatea din Pitesci dede, cum dice „Rom.“, unu banchetu „ómeniloru ordinei“, unde se redica alu II. toastu: „in sanatatea lui Voda Cuza“. Multi insi parasira banchetulu, intrebându-se: ce va mai fi si acésta? —

„Astadi, 24 Februaru curentu, la órele 10 de diminiétiá, s'a facutu inaugurarea Otelului-de-Moneta, in presentia M. S. Domnitorului.

Inaltele autoritati civile si militare, precum si unu publicu numerosu, au asistatu la acésta a-deverata serbatória a statulu romanu, baterea monetei romanesci, testimoniulu de autonomia, reafiatu in pulbera secoliloru si scosu la lumina lumei in dilele M. S. Carolu I. Domnulu Romaniloru.

Unu servitiu relegiosu a fostu celebratu cu acésta ocaziune de Em. Sa parintele metropolitu primatu.

Form'a si materi'a diferiteloru monete nu lasa nimicu de doritu. Pe un'a din efigie este capulu M. Sale, incungiuratu de cuvintele: „Carolul I. Domnulu Romaniei“, pe cealalta se afla valórea monetei intre dóue ramuri, un'a din stejariu si alt'a de lauru, sante simboluri de bravur'a si glori'a stramosiloru nostri. — „Mon.“

In Visteria au arsu actele de contributiune, cadiendu o lampa cu gazu pe dulapu. Unu sergintu a alergatu si scapá de mai departea ardere. —

Parisu 6 Martiu. Diuariulu „Le Constitutionel“, in polemic'a sa contra foiloru militare prusiane, staruiesce a dice, ca oficierii din cadrele gardei nationale nobile voru fi luati din depositele regimenteloru de linie, pentru cá Prusi'a se nu póta dice, ca regimelu constitutionale in Franci'a este sinonimu cu lips'a de putere in afara. —

Parisu 8 Martiu. Pap'a ordina a se impartii propositiunea in privinti'a infabilitatii; oserbatiunile asupra-i voru fi primite pana la 17 Martiu. Guvernulu francesu cere la Rom'a, in modu oficiale, a se admite mandatarului Franciei, se ié parte la deliberarile consiliului. Antonelli a respunsu, ca va ecsaminá cestiunea. —

Din Rom'a se scrie, ca proiectulu despre infabilitatea Papei s'a impartitu intre membrii conciliului si cele 21 canóne silabice inca voru veni la discussiune catu mai curendu. —

In Londonu se intempla unu spectaculu, de

care abia s'a mai auditu. Principele de Wales fu citatu la tribunalulu, pentru relatiuni de amoru cu Lady Mordaunt, care fu perita de catra barbatuseu a fi comisú precurvia cu trei insi. Principele in siru cu ceilalti citati marturisii inaintea unui publicu fórtu numerosu, ca a conversatu cu Lady, ér' candu lu intrebá judele, ca la actulu de précurvia a luat parte, a respunsu: Dómnne feresce, si fu intempinatu cu aplausu desfrenatu. Éca in Angli'a egalitatea civiloru nu e numai in gura si pe chartia, ci fara exceptiune de persóne in fapta publice dovedita. Asia póte prospera statulu, candu si unde domnesce legea drépta; dar' nu anarchi'a, cum domnesce in unele, spre ruinarea loru. —

Intre Rusi'a si Prusi'a s'au inchiatu o legatuintia, care n'are mai pucinu de scopu decatu a derima Austri'a in ruine. Boemi'a si provinciile germane din Austri'a se le ié Prusi'a si cea ce mai remane se le imbuce Rusi'a. Asta scire o repetiesce „Pall-Mall-Gazette“ si inca esprimenduse cu tóta seriositatea. Candu tóte popórele Austriei si cu deosebire cele suprematisatórie voru inceta a mai fi nedrepte si insultatórie facia cu nestirbat'a si perfect'a egalitate de drepturi politice nationale, Austri'a póte deveni atatu de tare, incatu Rusiei i va trece tóta poft'a si speranti'a de a mai astépta vreodata la apunerea Austriei. —

Novissimu. Bucuresci 12 Martiu. Exprincipele Ioane Al. Cuza intr'o scrisória adresata catra presiedintele camerei s'a pronunciatu in celea mai indatoritórie espresiuni, ca nu póte primi alegerea de deputatu ce cadiu asupra-i. —

In parlamentulu Franciei s'a anunciatu un'a interpelatiune in privinti'a starei relatiuniloru esterne, ceea ce va dá érasii ceva lumina asupra situatiunei. —

In Pest'a redica dómn'a Antoni'a Rudnyansky o tipografia cu personalu femeescu, in care se primesce 24 invetiacele cá culegatórie; si reuniunea femeiloru de binefaceri se incórdá a redica o scóla pentru culegatórie. Alte reuniuni óre ce mai facu?! —

In Spani'a ducele de Montpensier avu primire entusiastica in Madridu si e verosimilu, ca va deveni candidatu de rege. —

Varietati.

— **Invitare de prenumeratiune.** Societatea besericéscá-literaria a teologiloru romani din Vien'a e in placut'a pusetiune, de a-si implini un'a din detorintiele sale principale, mai esindu inaintea onoratului publicu cu unu micutelu fruptu alu nesuintieloru sale prin punerea sub tipariu alu tomului II din „**Explicarea catechismului de Deharbe**“, la care prin aceste are onóre de a deschide prenumeratiune.

Domnii prenumeranti ai tomului primu alu acestui opu mai cá se voru fi uritu asteptandu dupa esirea tomului, a carui tiparire venim a o anuncia. Caus'a acestei intardiari nu e de a se cauta cumva in neactivitatea societatii, ci mai vertosu in lips'a midiolóceloru si in greutatea de a se scóte spelele avute cu tiparirea tomului precedinte, din care, precum si din „Fabiola“ inca totu mai posedem unu numeru anumitu de ecsemplarie nevendute, la ce indresnim cu acést'a cale a atrage atentiunea doritoriloru de a le avé.

Credemu de prisosu a mai scrie elogie recomandatórie asupra acestui opu, incarcatu cu atate laude si primitu cu atata caldura in lumea crestina din Germani'a si de pre aiurea, mai alesu dupace tomulu primu se afla in manele onoratoriloru cetitori, si asia se voru fi potutu insi-si convinge, ca acésta carte pré folositória n'ar trebui se lipsésca din cas'a si bibliotec'a nici unui preotu, a nici unui catechetu si invetiatoriu, ba a nici unui crestinu bunu. Pentruca dens'a e intr'adeveru unu tesauru de cunosciuntie, unu magazinu si repertoriu nu numai in respectu catechetico-didacticu, ci si in celu dogmaticu si morale. De aceea ne si magulesce spemea, cumca acestu tomu II va intempina o imbracisare cu atatu mai caldurósa, cu catu societatea va se fia astfelu in stare a completá opulu catu mai curundu cu tomulu alu treile si alu patrule.

Pretulu de prenumeratiune la 1 ecsemplariu din tomulu II, carele e mai mare decatu celu I, se defige cu 2 fl. v. a. Domniloru colectanti de 10 ecsemplaria societatea le va remunera ostenéla cu unu ecsemplariu gratuitu.

Epistolele celu multu pana in 15 Aprile suntu a se adresá societatii beser.-lit. a teologiloru rom. din Vien'a (Schönlaterngasse Nr. 10). Si de órace la inceperea tiparirii in 15 Aprile, care apoi va urmá cu repediune, e de a se anticipá tipografiu pentru opulu tiparindu o suma órecare, societatea e nevoita a rogá pre domnii prenumeranti si colectanti, cá macaru o parte din pretulu de prenumeratiune se binevoiesca alu tramite anticipative.

Totu din acésta cauza rogamu cu respectu si pre p. t. domnii membrii binefacatori ai societatii, cá se nu pregete a respunde tacsá anualá, cu care voru fi fiindu in restantia.

Spiritulu timpului si cercustarile nóstre politice-sociali indemna cu totu adinsulu, ca fia-ce romanu binesimitoriu se sprijínésca din respoteri orice incercari si lucrari literarie nationale, mai alesu pre terenulu besericescu, ce la noi remasese pana acum mai de totu paraginitu.

De unde ne laptá sperantia, ca publiculu romanu va documentá zelulu seu nationalu si facia cu intreprinderea nóstra presente.

Vien'a 4 Martiu 1870.

Pentru societatea teologiloru:
Simeonu Toma, Georgiu Bucsia,
presiedinte secretariu.

Gramatic'a limbei romane, p. I Analitica de T. Cipariu. Bucuresci MDCCCLXX“, (tipariulu seminariului din Blasiu) opu premiatu de societatea academica romana, esi de subtipariu. Ea are formatu octavu mare pagine I—XIV si 386, adica preste totu 25 cóle, si se vinde pentru Austri'a cu numai, cu 1 fl. 50 cr. — Trecerea-i va fi rapede si pentru valórea ei interna si pentru interesulu, ce publiculu romanu trebuie se aiba catra unu opu cá si acést'a.

De curendu a esitu totu din tipografi'a seminariuale: „Geografi'a Ardélului pentru scólele popolari“ de I. M. Moldovanu, — editiunea II, — octavu, 4 cóle, pretulu 25 cr.

Concursu.

Devenindu in vacantia unu postu de invetiatoriu la scóla capitala gr. cat. din Hatiegu cu salariu anualu de 300 fl. si cortelu naturalu, pentru complinirea acestui postu se deschide prin acést'a concursu pana la 24 Martiu a. c.

De calificatiune se recere, cá aspirantii se fia absolvatu gimnasiulu inferioru, séu o scóla subreala, si cursulu preparandialu, si pe langa limb'a romana cá limb'a propunerei, se cunósca si cea maghiara si germana.

Concurentii la acestu postu au a-si adresa petitiunile sale provediute cu recerutele documente la subscris'a eforia scolaria pana la susu numitulu terminu.

Hatiegu 22 Februaru 1870.

Efori'a scolaria centrala gr. cat.

Petru Popu m/p,
presiedinte.

1—3

Nr. 41.

Edictu.

Prin care Ev'a Surdu gr. or. din Gusteriti'a, maritata dupa Ioane Gizeseanu din Noul-Sasescu, gr. cat., scaunulu Sibiiului, cu necredintia de 4 ani si-au parasitu pre legitimulu seu barbatu se provóca a se infaciosá inaintea acestui scaunu protopopescu, cá foru de I-a instantia matrimonialu, intr'unu anu si una di dela publicarea acestuia, altmintrelea si fara de dens'a se voru efeitul cele prescise prin lege si canóne.

Cichindealu 14/26 Febr. 1870.

Demetriu Aaronu m/p,
adm. prot. si presiedinte la forulu de I-a instantia matrimonialu.

CURSURILE

la bursa in 11 Mart. 1870 sta asia:

		5 fl. 82	cr. v. a.
Gabini imperatesci	—	—	—
Augsburg	—	121	—
London	—	124	—
Imprumutuiu nationalu	—	61	45
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	71	25
Obligatiunile rurale ungare	—	78	75
„ „ temesiane	—	77	50
„ „ transilvane	—	75	50
„ „ croato-slav.	—	83	50
Actiile bancului	—	724	—
„ creditului	—	282	—